

POLSKI PRZEMYSŁ LOTNICZY

AIR PROJECT 2017

SEKTOR LOTNICZY

Polska może się pochwalić 100-letnią historią lotnictwa i ponad 80-letnią tradycją przemysłu lotniczego. Silne środowiska naukowe, akademickie i inżynierskie odegrały kluczową rolę w rozwoju tego sektora. Po okresie transformacji rozwój sektora był możliwy dzięki rozszerzeniu międzynarodowej współpracy i bezpośrednim inwestycjom zagranicznym. Obecnie polski przemysł lotniczy ma bogatą ofertę eksportową zaawansowanych produktów lotniczych. Niemal w każdym samolocie pasażerskim na świecie jest przynajmniej jedna część, która została wyprodukowana w naszym kraju.

W Polsce działa ponad 200 firm prowadzących działalność w sektorze lotniczym i okołolotniczym z roczną sprzedażą na poziomie 1,3 bln EUR, zatrudniających łącznie ponad 30 tys. pracowników.

W większości są to małe i średnie przedsiębiorstwa (MSP) i firmy z udziałem kapitału zagranicznego oraz nieliczne już przedsiębiorstwa z mniejszościowym udziałem Skarbu Państwa. Około 80% zakładów zlokalizowanych jest w południowo-wschodniej części naszego kraju w jednym z czterech istniejących klasterów.

Działające zakłady specjalizują się w produkcji samolotów (rolnicze, szkoleniowe, treningowe, dyspozycyjne), helikopterów, szybowców oraz podzespołów (aluminium, kompozyty, GRFP) i akcesoriów. 90% produkcji lotniczej znajduje swych odbiorców za granicą, w takich krajach jak: USA, Wenezuela, Indonezja, Włochy, Grecja, Kanada, Hiszpania, Niemcy, Korea Płd., Wietnam.

Wybrane firmy branży lotniczej:

Nazwa Firmy	Miejscowość	Zatrudnienie
„Pratt & Whitney Rzeszów	Rzeszów	4000
WSK „PZL - Świdnik” / Augusta Westland	Świdnik	2900
Pratt & Whitney Kalisz	Kalisz	1400
Polskie Zakłady Lotnicze, Sikorsky a Lockheed Martin Company	Mielec	2100
GE EDC Poland	Warsaw	1000
Thoni Alutec	Stalowa Wola	1200
WSK PZL Kalisz	Kalisz	600
PZL „Warszawa Okęcie”, Airbus Defence and Space Company	Warsaw	850
HS Wrocław	Wrocław	500
Avio Aero	Bielsko-Biała	400

UTC Areospace Systems (Goodrich)	Krosno	400
Safran Transmission Systems Poland	Sędziszów Małopolski	400
MTU Aero Engines Polska	Rzeszów	270
Hamilton Sundstrand Poland	Rzeszów	250

Potencjał wytwórczy przedsiębiorstw tkwi przede wszystkim w oferowanej jakości wyrobów (dzięki znajomości obróbki materiałów, odlewnictwa, mechaniki i elektroniki) i konkurencyjnych kosztach pracy. Istniejąca w Polsce sieć firm produkcyjnych i usługowych wspieranych przez centra B+R stanowią o potencjale do kooperacji oraz możliwościach zlecenia zamówień na produkcję części zamiennych i wyrobów gotowych dla sektora lotniczego.

Dzięki wysokim nakładom firm na badania i rozwój, współpracę z ośrodkami badawczymi, udział w międzynarodowych projektach, potencjał ludzki oraz rozwijające się klastry, sektor lotniczy należy do najbardziej innowacyjnych w gospodarce Polski.

Najlepszym potwierdzeniem wysokiego poziomu zaawansowania procesów stosowanych w polskim sektorze lotniczym jest udział firm w projektach międzynarodowych takich jak rozwój silnika innowacyjnego PurePower PW1000G (GTF), GEnx, LEAP.

W przyszłości udział polskich firm w takich projektach będzie wzrastał.

KLASTERY LOTNICZE W POLSCE

Polski przemysł Lotniczy jest głównie zorganizowany w klastrach lotniczych, z których największym jest Dolina Lotnicza.

Wybrane firmy z sektora lotniczego w Polsce

Dnia 11 kwietnia 2003 zostało powołane do życia Stowarzyszenie Grupy Przedsiębiorców Przemysłu Lotniczego Dolina Lotnicza.

Stowarzyszenie otrzymało znaczącą pomoc finansową od firmy Pratt & Whitney, światowego lidera w projektowaniu, produkcji i obsłudze silników lotniczych, rakietowych systemów napędowych oraz przemysłowych turbin gazowych.

Dlaczego Dolina Lotnicza powstała w Polsce południowo-wschodniej?

- 100 lat historii lotnictwa
- ponad 80 lat historii przemysłu lotniczego
- 90 % polskiej produkcji w przemyśle lotniczym
- Konkurencyjne koszty pracy i produkcyjne
- Politechnika Rzeszowska z rozwiniętym Wydziałem Budowy Maszyn i Lotnictwa
- Środowisko przyjazne inwestorom
- Niski podatek dochodowy od osób prawnych (CIT)
- Centralnie zlokalizowane lotnisko o międzynarodowym charakterze
- Główna autostrada łącząca południowo-wschodnią Polskę z jej południowo-zachodnią częścią

Obecnie, w skład Stowarzyszenia wchodzi 158 podmiotów z regionu, a kolejni zainteresowani przechodzą proces aplikacyjny.

CEL AIR PROJECT W POLSCE

Zawarcie ponadzakładowego układu zbiorowego uwzględniającego podnoszenie kwalifikacji i kompetencji pracowników

CELE POŚREDNIE/ CZĄSTKOWE

- Wyrównanie standardów zatrudnienia w branży lotniczej,
- Wyrównanie zasad konkurencyjności,
- Zatrzymanie migracji wykwalifikowanych pracowników

GRUPA ADRESATÓW

- Pierwszą grupą adresatów projektu będą największe zakłady lotnicze w kraju gdzie funkcjonują organizacje związkowe „Solidarnosci” tj .Pratt& Whitney /Canada /US , PZL Mielec/ Sikorsky /US and PZL/Swidnik/Leonardo Helicopter /ITALY,
- Każde z wybranych przedsiębiorstw posiada lokalny układ zbiorowy.

WYZWANIA

- Podstawowym wyzwaniem będzie przekonanie strony Pracodawców do zrzeszenia się i podjęcia rozmów, analizy przygotowanego projektu układu ponadzakładowego.
- Różnice w podejściu mogą wynikać z faktu, iż przedsiębiorstwa lotnicze są w posiadaniu kapitału zagranicznego z USA , Włoch gdzie jest różna kultura i podejście do układów zbiorowych.
- Problemem stworzenia wspólnej platformy / standardu zapisów może być fakt iż w większości zakładów istnieją lokalne układy zbiorowe których zapisy różnią się pomiędzy poszczególnymi zakładami lotniczymi.
- Korporacja UTC posiada w głównych zakładach w Polsce lokalne układy zbiorowe – ale w części zakładów nie istnieją układy. Może pojawić się opór angażowania w układ ponadzakładowy spowodowany podejrzliwością chęci objęcia układem wszystkich jednostek, co wymusiłoby na Pracodawcy podniesienie standardów zatrudnienia i spowodowało dodatkowe koszty.

WYBRANE METODY/PLAN DZIAŁANIA:

- Opracowanie ogólnego projektu układu ponadzakładowego, który będzie zawierał ogólnie akceptowalne zapisy, elastyczne i akceptowalne przez pracodawców,
- Złożenie wspólnego projektu zbiorowego układu ponadzakładowego pracodawcom, u których związki zawodowe zrzeszone są w krajowej sekcji przemysłu lotniczego NSZZ „S”,
- Przeprowadzenia spotkań informujących z pracodawcami o celu układu,
- Wystosowanie wniosku do pracodawców o zrzeszenie się celem uzyskania podmiotowości strony do zawarcia układu,

- Potencjalna inicjatywa ustawodawcza celem ustawowego uregulowania branżowej reprezentacji pracodawców.

ELEMENTY ZACHĘTY DLA PRACODAWCÓW:

- Zrzeszenie się pracodawców daje im możliwość dołączenia w podmiocie stronny do obrad komisji trójstronnej,
- Uczestnictwo w komisji trójstronnej daje bezpośrednią możliwość wnioskowania, lobbowania w zakresie własnych propozycji ułożenia kwestii społeczno –gospodarczych w sektorze lotniczym,
- To również możliwość wpływania na rząd w zakresie budowania polityki wewnętrznej sektora lotniczego w zakresie preferencji zamówień gospodarczych, uzyskania preferencji/ wsparcia w zakresie budowania i utrzymania miejsc pracy.
- Pracodawcy objęci układem budują dobre imię , markę która gwarantuje pewien poziom standardu warunków zatrudnienia,
- Pracodawcy objęci układem przy wsparciu organizacji zakładowych mogliby wnioskować o pierwszeństwo, uprzywilejowanie w zamówieniach publicznych sektora lotniczego,

KORZYŚCI PRACOWNIKÓW

- Pracownicy objęci układem ponadzakładowym uzyskują parasol ochronny w postaci ogólnych standardów postępowania pracodawców w sferze stosunków zatrudnienia,
- Pojawi się tendencja organizowania się pracowników, tworzenia związków zawodowych w małych jednostkach nieobjętych układem celem przystąpienia do układu np. MTU, Safran

JAKIE DZIAŁANIA ZREALIZOWANO DO TEJ PORY ?

- Przygotowanie projektu, przeprowadzenie wewnętrznych rozmów pomiędzy organizacjami związkowymi celem ustalenia finalnej wersji Układu Ponadzakładowego Sektora Lotniczego Październik-Listopad 2016;
- Akceptacja ostatecznej wersji projektu Grudzień 2016,
- Wysłanie projektu do zarządów spółek na terenie kraju Styczeń 2017;
- Spotkania z zarządami spółek na terenie kraju styczeń – luty 2017;
- Wysłanie projektu do zarządów spółek matek właścicieli Pratt& Whitney /Canada &US , Sikorsky /US and Leonardo Helicopter /ITALY,
- Marzec 2017 – uzyskanie negatywnych odpowiedzi od zarządów spółek na terenie kraju
- Kwiecień 2017 uzyskanie negatywnych odpowiedzi od zarządu Pratt&Whitney Canada ;
- Spotkania z zarządami spółek na terenie kraju celem uzyskania uzasadnienia odmowy udziału w układzie ponadzakładowym;
- Spotkanie i uzyskanie wyjaśnień na Radzie pracowniczej od kierownictwa Pratt&Whitney Canada Maj/Czerwiec 2017,
 - Kierownictwa Pratt&Whitney Canada obiecało ponownie rozpatrzyć swoje stanowisko i dać ostateczną odpowiedz w drugiej połowie 2017 roku .

CZEGO NIE UDAŁO SIĘ OSIĄGNĄĆ?

Zawarcie Układu Ponadzakładowego Sektora Lotniczego nie jest możliwe z Pracodawcami niezrzeszonymi. Tylko zorganizowani i zarejestrowani Pracodawcy mogą, jako prawny podmiot być stroną układu

JAKIE BYŁY PRZESZKODY?

Część pracodawców jak Pratt&Whitney Canada negatywnie odniosła się do propozycji zawarcia układu ponadzakładowego uzasadniając to faktem braku identyfikacji wartości dodanej uczestnictwa w układzie poprzez fakt iż są stroną układu zakładowego i woleliby budować relacje ze stroną pracowniczą na lokalnym obszarze.

Inni Pracodawcy jak PZL Swidnik/ Leonardo Helicopter /ITALY nie odpowiedzieli na propozycję do tej pory.

PLANOWANIE DALSZYCH PRAC PO STRONIE ZWIĄZKU

Związki mają zamiar poprzez dialog przypominać pracodawcom o propozycji zawarcia układu Ponadzakładowego I będą wywierać presję na pracodawców w tym zakresie. Ponadto związki rozważą poprzez udział w Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Pracy przy MRPiPS opracowania i wdrożenia nowych rozwiązań w zakresie zbiorowych stosunków pracy, które zaadresują kwestie układów ponadzakładowych.

CO DZIAŁANIE PRZYNIOSŁO ZWIĄZKOM?

CO DZIAŁANIA DAŁY Z PUNKTU WIDZENIA OPERACYJNEGO I PERSPEKTYWY GOSPODARKI?

Pracodawcy zaczęli dyskutować i rozważać o pozytywach i negatywach przystąpienia do układu ponadzakładowego.

Również w strukturach związku Metalowców rozpoczęły się dyskusje I analizy możliwości zrzeszenia się w ponadzakładowych układach w innych branżach.

Kwestia zawarcia ponadzakładowych układów będzie przedstawiona na Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Pracy przy MRPiPS opracowania i wdrożenia nowych rozwiązań w zakresie zbiorowych stosunków pracy, w sposób, który może zachęcić Pracodawców do zrzeszania się i brania aktywnego udziału w układach ponadzakładowych.